

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

De thesauro no[min]is d[omi]ni, que[m] q[ui] thesaurizant sibi ipsi iuxta B.
lob, reges & co[n]sules siue principes su[n]t.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

Item de eodem dicto. et quod spiritus sanctus tunc primū appellatus fuerit paraclētus, id est, consolator, eo quod sit ipse peccatorum remissio, quam videlicet remissionem peccatorum non dabit prius, nondum glorificato Jesu. Ca. XIX.

Io. 16

Ca huius nominis paraclētus

igitur, ut aliquid dicamus dignum tanta gravitate oris ipsius domini, dicentis, sed ego veritatem dico vobis, expedit vobis, simul & illud pendere operæ precium est, quia nusquam ante illam sacratissimam cœnam, in qua sermonem hunc habuit, spiritum sanctum paraclētum nuncupavit. Eruditę mentis est, sentire causam nominis huius, scilicet paraclēti, quod latine dicitur consolator. Quā videlicet causam sentiens, simul etiā percipiet, quia multum pertinuit ad rem, ut tali in tempore potissimū (quod ante non fecerat neq; per semetipsum, neq; per prophetas) spiritum sanctum paraclētum nuncuparet. Quale enim tunc erat tempus, vel quid illo tempore agebatur? Tempus erat passionis, tempus glorificationis: et tē hora eius instabat, ut per mortis passionem transiret ex hoc mundo ad patrem, & ideo tali transitu mox transiturus erat, ut acciperemus peccatorū remissionem. Neq; enim aliter nobis peccata remitterent, aut remittuntur, nisi per sanguinem eius. Et quæ rogo prima vel maxima est sanctorum omnium consolatio, nisi peccatorū remissio? Cum igitur dicit, si enim non abiero, paraclētus non veniet ad vos, sic intelligi vult, ac si dixisset, si enim per passionem mortis non transireo ex hoc mundo, neq; vobis, neq; antiquioribus, neq; venturis post vos, dabitur spūs sanctus secundum hoc datum, quod est peccatorū remissio. Quam propter causam recte dicitur & vere est consolator. Cūq; protinus subiungit: si autem abiero, mittam eum ad vos, hoc patenter enunciat, quod ab ipso procedat hic consolator. Hic spiritus sanctus peccatorum remissor & ipsa remissio. Et quis, nisi infidelis, dubitare aut nescire vellet, quod de ista persona, de isto filio dei, peccatorum nobis remissio processerit? Nonne hoc ipsam nobis luce clariū facit veritas euangelij, cum ipse, qui dixerat, si autem abiero mittam eum ad vos: postquam abiit, rediens & stans in medio discipulorū suorum, insufflans & dicens, accipite spiritum sanctum, statim subiunxit, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis? Et quidem spiritus sanctus non est flatus corporeus, veruntamen per hoc verbum, quod dicitur, etum est, insufflauit, duo hæc nobis dat intelligi, & quod ex ipso procedat ista paraclēsis, & quod per hunc spiritum sanctum tam facile sit omnia peccata dimitti, quā facile, cum vult, insufflare potest aliquis. Succurrunt multa cum ratione famulantiā veritati huic, & iccirco ut sermo, plixus minus fastidiosus sit, quasi respiciendū ē, faciēdo finem p̄ntis libelli.

Cōvincit error grecorū

Ioh. 20. Insufflauit eum dicitur est.

RVPERTI ABBATIS

TVITIENSIS DE GLORIFICATIONE TRINITATIS, & processione sancti spiritus. Liber .II.

De thesauro nominis domini, quem qui thesaurizant sibi ipsi, iuxta beatum Job reges et consules siue principes sunt. Caput .I.

Iob. 3.

VI THESAUVROS. NOMINIS TVI fideliter thesaurizant sibi, o Trinitas deus, ipsi reges, ipsi consules siue principes sunt: De quibus beatus Job, firmis talium diuitum esse cupiens loquitur. Nunc enim dormiens silerem & somno meo requiescerem cum regibus & consulis terræ, qui ædificant sibi solitudines: aut cū principibus, qui possident aurum & replent domos suas argento. Quid ego tantillus, qui thesaurum hunc inuenisse me arbitror, absconditum in agro, sicut præscripsi in præcedenti libro? Putas ne sperare audeam, quod cum possedero aurum hoc, & domū meam replevero huiusmodi argento, dormiturus sim in silentio, & requieturus in pace?

somno meo cum illis regibus & consulis terræ: q; semetipos regere, & alijs suo quietē dare.

pore nouerunt consulere: cū illis principibus, id est, sanctis doctoribus, qui ut auz hoc & argentū possiderent, ædificauerunt sibi solitudines sanctæ contemplationis, iuxta illā sententiam ueram, Scribe sapientiam in tempore otij, & qui minoratur actu, ipse percipiat eā. ¶ **O** si fiat iuxta præuisum olim memorandi Oromatis prælagiū. Vtinā Iesu Christe, cū ctarum dominus mansionum, qui ostiarius ipse es & ostium, adducas me in domum illoꝝ usq; ad pedes, ne dicam confessum ipsorum, scilicet regum iam dictorum consulumq; ac principū, cum sponione hac, Ingredieris in abundantia sepulchrum. Hac igitur spe cœptum fidelis sermo peragat cursum, & procedentis spūs sancti cum laude & gloria summae trinitatis, quoad potest, personet præconiū, scrutetur de sanctis scripturis testimoniū. ¶ **Q**uod non minus a filio q̄ a patre procedat spiritus sanctus, ⁊ de eo quod ait filius, quem ego mittam uobis a patre spiritum ueritatis qui a patre procedit. Cap. II.

Am de processione, qua procedit in remissionem peccatoꝝ, pauca dicta sunt & adhuc aliqua dicenda sunt, pro astipulatione ueritatis huius, quod non minus a filio q̄ a patre procedat hic unus idemq; spūs. Dixit em̄ ipse filius, Si em̄ non abiero, paracletus non ueniet ad uos: si aut̄ abiero, mittam eum ad uos. Et de hoc iam dictū est. Restat, ut eiusdem filij dictū pro hoc ipso negotio ad medium deducamus, cui fortiter inniti uisi sunt sibi, qui dixerunt, q̄ a solo patre, & non etiam a filio, procedat spūs sanctus. Cum uenerit paracletus, quem ego mittam uobis a patre, spiritū ueritatis, qui a patre procedit. Ecce (inquiunt) quomodo distinxit, q̄ diligenter expressit. Nā dixit quidem, quem ego mittam uobis, sed addidit a patre. Sed nec semel dixisse cōtentus, ne parum expressisse uideretur, subiunxit, Qui a patre procedit. ¶ Itaq; ad confirmandum quod æque a filio, ut a patre, procedat spūs sanctus, par̄ illis est, quod dixit filius pluribus in locis, ego mittam uobis: nisi rationem demus, cur uel quid intendens addiderit, qui a patre procedit. Magna plane quæstio, & ad soluendū esset difficilis si iam constaret, & nos concederemus, quod ubicunq; nominatur pater, una tantū persona debeat intelligi, scilicet deus pater unici filij Iesu Christi. ¶ At uero, sicut apostolus dicit, unus deus & pater omnium: & nos in oratione dominica dicimus, diuina institutione formati: pater noster q̄ es in cœlis: discere accipiendū est nomen patris, ut alias intelligitur formati: pater noster q̄ adoptionis, alias pater unici & consubstantialis filij. Deniq; nobis, qui non nati, sed adoptati sumus, pater est unus idemq; trinus deus, pater & filius & spūs sanctus: illi aut̄, qui solus est naturalis filius, una persona pater est, & ad illū unicum filium relative pater dicitur. Discretionis huius signū hoc est. In euangelio est, ubi cum additamento possessiui pronominis dicat hic filius, pater meus uel patris mei: & est, ubi dicat, pater, uel patrem, & a patre: sicut hic absq; additamento huiusce pronominis. ¶ **Q** si diligenter discreueris, per pulchrū est animaduertisse, quia cum signanter dicit pater uel patris, cum prepositiōe hac meus uel mei, ea, quæ tunc loquitur, longe cōmunionem excellunt nostræ fraternitatis, scilicet, ut qualia tunc loquitur, nemini nostrū, qui per gratiam fratres eius uel filij dei nominamur & sumus, loqui fas aut licitum sit. Exempli gratia. Pater meus (inquit) usq; modo operatur. Quod deinde sequitur, & ego operor. Et. Amen amen dico uobis, nō potest filius a se facere quicquā, nisi quod uiderit patrem facientem. Et subinde, sicut em̄ pater suscitatur mortuos & uiuificat, sic & filius quos uult uiuificat, hæc & cætera quæ sequuntur, cui filioꝝ dicere unquam licuit aut licebit nisi huic unico filio dei: Vbi uero absq; pronomine possessiui dicit, pater, sic loquitur humiliora de se, ut pene congruant uel imitantia sint paruitati nostræ, quosq; frater dignatur dici uel esse. Exempli gratia. Et sicut mandatum dedit mihi pater, sic facio. Humiliora nanq; sunt hæc, & assumptæ humanitatis humilitatem, qua sine dubio maior est unus deus pater & filius & spūs sanctus, sonant ea quæ ibidem loquitur, scilicet hæc. Si diligeretis me, gauderetis utiq; quia uado ad patrem, quia pater maior me est. Iam non multa loquar uobiscum, Venit em̄ princeps mundi huius, & in me non habet quicq; & c. Promptum esset discretionem istam, fere ubiq; obseruatam, in scriptura euangelij, nisi longum nimis uideretur legenti: præsertim cum ex paucis istis cōmonitis, cætera per semetipsum ualeat experiri, Qui et̄i cantare consueuit ex persona filij, ros

Aedificare solitudines qd̄ e.
Eccle. 38
Reuelationis prælagium.

Iob. 5.

Iohan. 16

Argumentatio Græcorū.
Iohan. 17

Responsio

Ephe. 4.
Pater, q̄nq; p̄ sonæ, q̄nq; totius trinitatis nomen est

Differēs locutio, pater, & pater meus.

Iohan. 5.

Iohan. 14